WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 81. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 29-го КВІТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 29, 1960 No. 81. VOL. LXVII.

ДЕМОКРАТИ В КОНГРЕСІ ПОЧИНАЮТЬ БОРОТЬБУ З РЕСПУБЛІКАНСЬКИМ УРЯДОМ

ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ПЛЯНУ АЙЗЕНГАВЕРА, ЩОБ НІКСОН ЗАСТУПАВ ПРЕЗИДЕНТА НА ПАРИЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Вашингтон. — Ще більше як півроку до цьогорічних виборів, а вже в столиці почалася боротьба між законодатною частиною уряду демократичним Конгресом і республіканським Білим Домом. Обидва демократичні провідники в Конгресі спікер Палати Репрезентантів Сем Рейберн і провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон 27-го квітня зареагували на те, що Президент хоче звернутися до Конгресу з окремим зверненням, в якому рекомендуватиме приспішити ухвалення численних важливих законопроєктів, вже серез урядом в січні цього року. Спікер Рейберн на пресовій конференції сказав, що заява Президента свідчить про те, що республіканці „де тільки можуть творять нові політичні проблеми", щоб оборонити своє становище. Сенатор Джансон ще гостріше виступив проти Білого Дому, кажучи, що це дуже сумно, що знаходяться люди, які аж при допомозі радіових хвиль виступають проти Конгресу, який „хоче ухвалити програму, що допомогла б народові". Джансон казав, що це „дивна причина до паніки". Сенатор Джансон натякав на це, що Президент в своїй заяві виступив проти демократів за те, що вони бояться ухвалити такі законопроєкти, які вимагали б збільшення федеральних видатків. Джансон сказав, що Конгрес плянує ухвалити законопроєкти про допомогу на лікування старших сіб; про збільшення платень федеральним працівникам, які дістають таку малу нагороду за свою працю, що здібні люди не радо йдуть на затруднення до федеральних агенцій, Конгрес плянує збільшити мінімальну заробітну платню від години праці і зробити щось в тому напрямі, щоб зменшувалося число безробітних. Сенатор Джансон казав, що Конгрес хоче вирішити всі ті справи за своїм власним пляном, а не за тим пляном, який предложив уряд, хотячи, щоб бюджет був збалянсований. Виступили демократи також проти пляну Айзенгавера вислати на Паризьку конференцію віце-президента Ричарда М. Ніксона, коли б та конференція тривала довше як один тиждень. Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор Дж. В. Фулбрайт сказав, що плян Президента порушує двопартійну засаду закордонної політики. Інший член цієї комісії сенатор Алберт Гор твердить, що Президент не повинен втягати до справи конференції на вершинах партійної внутрішньої політики. На думку демократів Президент хоче вислати в цьому заступстві Ніксона на конференцію до Парижу на те, щоб тим способом піднести його авторитет в очах американських виборців і допомогти віце-президентові виграти президентські вибори. Айзенгавер підтримує кандидатуру Ніксона, і тому на думку демократів, не повинен йому допомагати аж тим способом, що висилає замість себе на конференцію на вершинах. Демократи твердять, що і американські союзники не були б вдоволені з рішення Президента. Айзенгавер сказав на пресовій конференції, що він хоче вислати віце-президента до Парижу тільки тоді, коли б сам мусів конче бути в столиці у зв'язку з підписуванням законопроєктів, бо деякі проєкти він мусить відкидати та запитувати про них своїх дорадників.

Департамент торгівлі стверджує, що економіка країни досягає рекорду

Вашингтон. — Департамент торгівлі в своєму звіті за перший квартал цього року стверджує, що економіка ЗДА зближається до нових рекордів. Уряд бизнесової економіки повідомляє, що особисті прибутки в перших трьох місяцях цього року дійшли до висоти 393 більйонів долярів в річному відношенні, це значить, що були на 21 більйонів долярів більші як взимі минулого року 1959. Промислова активність є на висоті червня 1959. Продукція сталі і залізна від неї продукція авт дещо обнизилися, але зате значно збільшилися продукції: хемічна, паперова і харчова. Існує і темний пункт в економіці, бо число безробітних збільшилося в березні в порівнянні з числом з лютого і січня.

Уряд проти збільшування податків на лікарську допомогу старшим особам

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив на пресовій конференції 27-го квітня, що він зарядив, щоб секретар добродійности Артур Флемінг виготовив плян допомоги на лікування старших осіб, але він сказав, що і він і члени уряду є проти того, щоб збільшувати ставки до соціального забезпечення на цю ціль, бо це виглядало б на примусове забезпечення на лікування, а він хотів би цю справу розв'язати на базі добровільности. Президент відповідав також на запит журналіста про релігію кандидатів на президента. Він сказав, що найкращою відповіддю в цій справі є конституція і додаток до неї в якім говориться про те, що релігія не сміє бути причиною того, щоб хтось не міг займати якогось уряду. І Президент прочитав відповідні тексти з конституції та додатку до неї.

В АМЕРИЦІ

● Віце - президент Ричард М. Ніксон заявив на телевізійній програмі, що ніхто не повинен відмовлятися від становища віце - президента. Ніксон не згадував прізвища губернатора Ню Йорку Нелсона А. Рокефеллера, який не хоче бути кандидатом на віце-президента, коли Ніксон мав би старатися про кандидатуру на президента.

● Два лікарі, спеціялісти від недуги пістряка, д-ри Б. Л. Восбург і Гендрік М. Розендал, заявили, що виліковані пацієнти від недуги пістряка повинні і дальше працювати в своїх попередніх фірмах, бо коло мільйона американців жили ще довше як 5 років після того, як занедужали були на цю недугу.

● До останньої суботи, це значить до 23-го квітня, вдалося списати тільки 93.2 відсотки американського населення, це значить 166,532,484 осіб з усіх 180,000,000, які в дні 1-го квітня повинні були жити у ЗДА. Досі вже 80 відсотків із 165,000 переписуючих виконали свою працю. В 1950 році перепис відбувався ще повільніше, бо в перших трьох тижнях вдалося було списати тільки 78.5 відсотків.

● Поліція в Шикаго заарештувала 56-річного фактичного спадкоємця короля злочинців славного Аль Капоне — Антоні Аккардо за те, що склав фальшиві податкові зізнання. Він досі не був оскаржуваний, хоч мав зв'язки з півсвітом, бо не було доказів його вини. Аккардо живе в домі, який має 22 кімнати і вартує $500,000.

ЗДА в 1961 році мають вислати на Місяць 500-фунтову скриню з інструментами

Вашингтон. — Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація вже підписала із Фордовою Моторовою Компанією контракт про побудов за $3,500,000 окремої скрині, в якій можна буде в 1961-му році вислати на Місяць різні інструменти. Ці інструменти мали б міряти температуру і записувати всякі можливі струси на Місяці, бо науковці хотіли б довідатися, чи на тій планеті відбуваються „місяцетруси". Головна кабіна важила б коло 500 фунтів і мала б також телевізійну систему, яка фотографувала б Місяць і інші інструменти. Ці інструменти були б знищені, коли б скриня летіла з ракетою звичайною швидкістю 5,000 миль на годину. Тому більша кабіна, зблизившися на яких 25 миль до Місяця, відділить від себе меншу скриньку з інструментами, яка зменшить свою швидкість так, щоб при осіданні на Місяці не було надто сильного удару, щоб не понищити інструментів. Кабіна мала б залишитися на Місяці впродовж одного місяця і під час того подавала б відомости на Землю.

Айзенгавер підтримує плян спільної конференції представників працедавців і затруднених

Вашингтон. — Президент Айзенгавер відбув 30-мінутову розмову з головою Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій Джорджом Міні і офіційно схвалив плян спільних конференцій між представниками зорганізованого світу праці і працедавців. Міні має визначити трьох представників від АФП - КІО, а президент Айзенгавер просить голову Крайового Т-ва Продуцентів Рудольфа М. Беннєта, щоб визначив трьох директорів підприємств, які разом творили б окремий комітет. Коли цей комітет зорганізується, тоді уряд не буде вмішуватися до його праць, бо сам комітет має вирішувати собі регуляміи, вибере собі дальших членів і визначить час і місце праці. Міні пропонував зорганізувати конференцію з представників робітництва і працедавців ще минулого року під час страйку в сталеварній промисловості в окремому листі до Президента, який призначив секретаря праці Джеймса П. Мічелла зайнятися цією справою. Остання конференція представників працедавців і робітників була в 1953-му році. Не можна сказати, чи щось приготована конференція матиме успіх, бо працедавці і робітники значно розходяться в справі зміни робітничого закону Тефта - Гартлі.

До Вашингтону прибув з відвідинами король Непалю

Вашингтон. — Магендра Вір Вікрам Шах Дева, король маленької гімалайської держави Непалю, і його дружина, королева Ратна, прибули в минулу середу 27-го квітня ц. р. на триденну офіційну візиту до Вашингтону. Привітав їх президент Айзенгавер з членами уряду і дипломатичним корпусом та у привітальній своїй промові підкреслив, що це вперше володар Непалю приїздить до Америки. У відповіді, король Магендра висловив радість з приводу можливости пізнання особисто велетенських осягів З'єднаних Держав. У тому самому часі, як король Магендра прибув до З'єднаних Держав, до столиці Непалю Катманду приїхав комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай, вертаючись з невдачних відвідин в Індії. У Катманду привітали його величезні плякати з мапою Непалю і написом „Еверест — наш". Комуністичний Китай несподівано зголосив претенсію до 500 квадратових миль непальської території, де саме лежить найвища у світі гора Еверест. Король Магендра відвідав був у 1958 році Москву і тоді вперше побував він також у Західній Европі. До того часу поза територією Непалю, Індії і Цейлону він нікуди не виїздив.

● Вже більше як два тижні сидить в тюрмі в Гавані найближчий приятель прем'єра Фіделя Кастра, капітан Х. Янез Пеллетієр. Він врятував Кастрові життя і прем'єр завжди з ним подорожував, але недавно казав заарештувати Янеза Пелетієра, і ніхто не знає, чому це сталося, бо до заарештованого ніхто не має доступу.

Українці Шикага, з нагоди Шевченківської Академії в найближчу неділю, плянують резолюцію в справі поштової марки

Шикаго. — Місцева Українсько-Американська Громада відзначить пам'ять Генія України — Тараса Шевченка окремою Шевченківською Академією, що відбудеться заходом Ліги Американців Українського Походження в Шикаго в неділю, дня 1-го травня ц. р. в год. 5-ій по полудні в Авдиторії Школи св. Николая. На головного промовця запрошено Богдана Кравцева, співредактора „Свободи". — Крім цього передбачена мистецька програма, в якій між іншими виступить чоловічий хор „Сурма" під управою проф. О. Плешкевича. Під час Академії буде прийнята резолюція з підтримкою заходів Українського Конгресового Комітету Америки перед Конгресом ЗДА і урядовими чинниками у Вашингтоні у справі видання окремого поштового значка з портретом Т. Шевченка у зв'язку із 100-літтям смерти Генія України, борця за свободу і визволення українського й інших народів з-під московського імперіялізму. Вирішення цієї справи у Вашингтоні, як перше цього роду, було б оригінальним й одним із найкращих способів вшанування пам'яти Т. Шевченка у вільному світі та причинилося б до широкого спопуляризування Його самого і Його національних і загально-людських ідей. Шикагівська громада й окремі громади, йдучи за покликом УККА, вислали від своїх організацій та установ й особисто кількадесять телеграм та сотні листів до генерального постмайстра Соммерфілда і секретаря державного департаменту у Вашингтоні Гертера з гарячим закликом прихильно поладнати справу видання поштового значка з портретом Т. Шевченка.

ТИМЧАСОВИЙ НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ЗАПОВІДАЄ РЕФОРМИ

Сеул. — Після того, як зрікшись спершу віце-президент д-р Джан Чанг, а після того сам президент Сингман Рі, діючим головою Південнокорейської Республіки став міністер закордонних справ, колишній прем'єр, 64-літній Гух Чунг. Він заповів переведення внутрішніх реформ по лінії демократизації устрою, поправлення взаємин з Японією та це тіснішу, як досі, співпрацю з З'єднаними Державами. Він негайно поновив запрошення до президента Айзенгавера — відвідати Південну Корею, коли той вертатиметься з відвідин в Москві почерез Японію до ЗДА. Тим часом у Південній Кореї настав спокій, але у політичній верхівці позначується щораз більший хаос. У парляменті та в державній адміністрації щораз більше резигнацій: зрікаються своїх становищ всі ті, які були найтісніше пов'язані з особою та режимом старенського президента Сингмана Рі. Сам Рі тихо й непомітно переїхав з свого президентського палацу в Сеулі до своєї підміської посілости. Надзвичайні додатки сеульських газет принесли вістку про трагедію віце-президента Лі Кі Пунга, найбільш контроверсійної фігури, якому закидувано, що він був обраний у виборах 15-го березня ц. р. на віце-президента виключно внаслідок виборчих зловживань. У поновлених демонстраціях в цьому тижні студенти вдерлися були до його дому, здемолювали все уладження та спалили його нове авто. Лі Кі Пунг і його родина врятувались втечею і ніхто не знав про його місце перебування. В середу 27-го квітня (у четвер 28 за далекосхідним часом) — ціла родина Лі Кі Пунга скінчила самогубством: їх старший, 23-річний син, за взаємним порозумінням спершу застрелив батьків і молодшого брата, потім убив себе. Сталось це у прибудівці до президентського палацу Сингмана Рі.

Справа расизму буде темою конференції Британського Коммонвелту в Лондоні

Лондон. — Від 5 до 12 травня ц.р. буде відбуватися у Лондоні з'їзд прем'єрів Британського Коммонвелту, — який завжди є найважливішою політичною подією в Англії. Цим разом над цією конференцією повисла тінь Африки: труднощі і проблеми, пов'язані з поставанням нових муринських держав, та справа расистської політики Південно-африканського Союзу. На тій Лондонській конференції Коммонвелту будуть заступлені крайні течії — найбільшої расистської рівности та послідовної сегрегації рас і позбавлювання кольорових автохтонів всяких політичних прав. Індійський прем'єр Неру та репрезентанти Цейльону чи Австралії напевне найгостріше виступатимуть проти расизму Південної Африки. Знову ж прем'єр Геролд Мекміллен боїться, щоб атаки проти Південно-африканського Союзу не спонукали його цілком відірватися від Коммонвелту. Тому він виступив в минулий вівторок у парляменті проти внесення, щоб на з'їзді прем'єрів Коммонвелту випрацювати „кодекс поведінки в расових проблемах". Мекміллен поручає зберегти принцип самостійности політики окремих членів Коммонвелту та взаємної консультації і взаємних сугестій. В усякому разі — нема сумніву, що справа рас і расової політики буде предметом цієї конференції.

У Східній Німеччині переведено колективізацію терором і обманом

Бонн. — Уряд Західньої Німеччини видав окремою грубою книжкою збірку документів, що стосуються до тільки-що завершеної у Східній Німеччині колективізації сільського господарства. У тій книжці зібрано східно-німецькі розпорядки, обіжники, судові вироки, голоси преси, завірені зізнання свідків, здебільша сколективізованих селян, та багато іншого документарного матеріялу. Всі ці акти доказують, що колективізацію сільського господарства переведено у підсовєтській східній частині Німеччини підступом, терором, шантажем та обманом, з найбільшими репресіями проти опірних селян. Тому тепер знову зросла хвиля втікачів із Східньої Німеччини на Захід.

Українці очолюватимуть національні групи в Параді Льояльности в Ню Йорку

Ню Йорк. — У цьогорічній, вже 13-ій з черги Параді Льояльности по П'ятій Евеню цієї світової метрополії українці очолюватимуть всі національні групи, інформують організатори цієї Паради, Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку, які Відділ Українського Конгресового Комітету Америки, і Українсько-Американські Ветерани. Ця Парада відбудеться в суботу, 30-го квітня 1960 року, о год. 2-ій пополудні по П'ятій Евеню, починаючи від 92-ої вулиці до 64-ої. Похід очолюють найвищі американські духовні і світські достойники: кардинал Ф. Спелман, губернатор стейту Н. Рокефеллер, посадник міста Р. Вагнер та багато інших впливових американців. Об'єднаний Комітет закликає всіх українців метрополії, щоб уже тепер готовились до цієї паради та докладали всіх зусиль, щоб українська участь у ній була проявна в кожному відношенні. Під час парадного походу гратиме між іншими, духова оркестра „Сурма" з Джерзі Сити, яка взяла активну участь також у Параді льояльности у своєму місті попередньої неділі.

КАНАДІЙСЬКО - УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В ПОКЛОНІ ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ

В неділю 10-го квітня ц. р. в Едмонтоні в Канаді відбувся один з найвеличавіших концертів в честь Тараса Шевченка у виконанні самої тільки української молоді едмонтонських шкіл та молодечих організацій. Концерт відбувся в „Джублі Авдиторіюм" у присутності понад двох тисяч осіб. На фото: едмонтонська українська молодь на сцені під час концерту

ПРЕЗИДЕНТ ЛЕГКОВАЖИТЬ ПОГРОЗИ ХРУЩОВА В СПРАВІ БЕРЛІНУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер не добачує у вівторковій промові Хрущова в Баку на тему Берліну і підписання мирового договору з Східньою Німеччиною нічого більше, як тільки повторення давніх його погроз. Водночас президент Айзенгавер стоїть дальше на становищі, що він не поїхав би на конференцію „на вершинах" під натиском ніякого ультиматуму та що західні альянти не зрічуться набутих в останній війні своїх прав на терені західнього Берліну. Ці погляди президент Айзенгавер висловив на своїй останній — 18-ій з черги за його урядування — пресовій конференції з минулої середи 27-го квітня ц. р. Запитаний про його надії на найближчу конференцію „на вершинах", Президент окреслив їх, як тільки бажання поменшення і полекшення нинішньої міжнародної атмосфери, „щоб люди мали право почувати себе трохи безпечнішими в світі, в якому вони живуть". Конкретно, він вказав на ті ділянки, в яких можна „наблизитись" з большевиками: припинення атомових дослідів при збереженні системи контролі, перші кроки на шляху до роззброєння та — особливо — тісніші контакти, головно в культурній ділянці. Зрештою, Президент висловив переконання, що хоч Хрущов буде переконаний на конференції „на вершинах" в Парижі у травні ц. р., що його концепція розв'язки проблеми Німеччини і Берліну найправильніша, проте він не захоче загострювати міжнародну ситуацію новою кризою та односторонніми актами. Президент аргументував це своє переконання фактом, що в цьому році відбудуться в Америці вибори, а в наступному році в Західній Німеччині і що Хрущов, мабуть, захоче спершу перевірити, що висліди тих виборів не будуть такі, які дали б йому більші шанси здійснити свої пляни. Щодо терміну тривання конференції „на вершинах" у Парижі, яка почнеться 16 травня ц. р., то Президент заявив, що він перестеріг Хрущова й інших учасників тієї конференції, що не зможе бути поза Америкою дуже довгий час. Тепер Президент пояснив, що його приявності в Америці вимагатиме велика кількість законів, що вимагають на його підпис та що він не зможе поза Америкою докладно перестудіювати, котрий закон вимагає затвердження, а котрий „зголошення „вето"". Ось тому — заявив Президент — він згадав про можливість делегування на своє місце на конференцію „на вершинах", як би вона задовго протягалась, віце-президента Ричарда Ніксона.

З інших закордонно-політичних справ, найбільше місця на цій останній пресовій конференції Президента займала справа Кореї. Президент заперечив, наче б ЗДА втручались у внутрішні справи Кореї та робили будь який натиск на президента Південної Кореї Сингмана Рі. Він назвав Сингмана Рі великим мужем і надзвичайним патріотом, до якого він, Айзенгавер, відчуває велику пошану. Проте Рі — казав Президент — на старості літ зробив деякі помилки. Сам він, Айзенгавер (виявив Президент) перестерігав Сингмана Рі, що коли американські відомості про „неправильності" в останніх виборах в Південній Кореї виявляться правдивими, то „може прийти клопіт". Президент не думає відкликати плян подорожі до Кореї, подорожі з Совєтів і Японії до ЗДА. Зате він поставив під сумнів, чи зможе відвідати ще інші країни, як Формозу й Філіппіни. — На тій пресовій конференції була теж заторкнена справа Альжиру у зв'язку з промовою президента де Голя на бенкеті в Ню Йорку, де він потвердив рішення держави застосувати супроти Альжиру право самовизначення. През. Айзенгавер признав, що він говорив про цю справу з де Голем та спитав його, чи промова де Голя в Константині в Альжирі не означає відвороту з позиції самовизначення. Де Голь рішуче заперечив та заявив Айзенгаверові, що він більше, як коли, переконаний, що тривала розв'язка проблеми Альжиру можлива на базі самовизначення.

Кипрські турки вірять в швидку розв'язку проблеми Кипру

Нікозія. — Справа Кипру знаходиться на добрій дорозі до остаточної конструктивної розв'язки самостійности Кипру, окремої держави, що буде проголошена в недалекій майбутності, дармащо цей термін кількакратно пересувано. Такий короткий зміст заяви, що її склав представник пресі лідер кипрських турків, д-р Фазіль Кучук, вибраний на віце-президента майбутньої Кипрської республіки. Остаточна розв'язка проблеми Кипру затяглася внаслідку конфлікту з Англією щодо розмірів і адміністрування теренами, на яких на Кипрі буде далі існувати англійська морська летунська база. Д-р Фазіль Кучук ствердив, що коли ще за останніх 5 років не було таких добрих греко-турецьких взаємин на Кипрі, як тепер. Він виключив прилучення Кипру до Греції, бо — казав він — турецький уряд заявив, що Туреччина до цього не допустить. Проголошення Кипру окремою державою — це зміст договору, що його підписали Англія, Греція, Туреччина та репрезентанти кипрських греків і турків.

У СВІТІ

● У Східньому Берліні відбулася велика військова парада у честь 90-річчя народин Леніна. Піхота, змоторизовані частини і танки парадували впродовж 3-х годин у віддалі одної милі від кордонів Західнього Берліну. За 4-державними договорами з часів останньої війни і після неї на терені цілого Берліну не можуть стояти ніякі німецькі війська. Всупереч цій забороні, Совєти поставили на ноги 90,000-ну східньо-німецьку армію, поважна частина якої є стаціонована в Східньому Берліні.

● У Сирії, що є тепер частиною З'єднаної Арабської Республіки, поставлено там поза законом комуністичну партію розпущено летючки з закликом до скинення влади президента Гамаля Абдела Нассера та прогнання з Сирії імпортованих туди єгипетських адміністраторів і військовиків.

● Чотири посли французького парляменту зреклися своїх мандатів на знак протесту проти виключення з партії президента де Голя видатного де-голіста, кол. міністра Жака Сустеля, що різко критикує політику де Голя в справі Альжиру. Не виключають ще кількох випадків солідарности з Сустелем, але — загал воно — пишуть газети, ні в чому не послабить позиції президента де Голя.

● Клеріс де Ротшілд, англійського роду вдова по багатиреві бароні Ротшилдові, яка тепер живе в Америці, зголосила до міжнародної Комісії для закордонних компенсацій скаргу, в якій домагається заплати $168,000 до $252,000 за втрачені маєтки в Польщі. Комуністичні режими, як відомо, не дають ніякого відшкодування за сконфісковані ними фабрики чи земельні посілості.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

За параваном співіснування

Майже непомітно для американської і міжнародної опінії відбулася кілька днів тому „приватна" візита в Америці одного з членів керівної кремлівської кліки, совєтського міністра культури Георгія Жукова, який від імени СССР підписував у січні ц. р. договір про „культурну виміну" з ЗДА, а вліті минулого року під час перебування віце - президента Ричарда Ніксона в Совєтах грав ту саму ролю, що її супроти Хрущова в Америці виконував Генрі Кебот Ладж. Джеймс Рестон твердить на сторінках „Н. Й. Таймсу", що Жуков приїздив для того, щоб переконатися, чого хоче Америка — холодної війни чи співіснування, при чому у зустрічах з різними американцями він постійно покликувався на виступи державного секретаря К. Гертера в Шикаго з 4-го квітня ц. р. та промову заступника державного секретаря, Д. Діллона у Ню Йорку з 20-го квітня ц. р.

Найцікавіше в цій історії те, що про відновлення чи посилення холодної війни говориться перед новою конференцією „на вершинах", яка 16 травня ц. р. збирається у Парижі. Минулого понеділка у своїй промові в Баку Хрущов закидав названим двом американським державним діячам, що вони своїми виступами порушили „дух Кемпу Дейвіда". Час від часу большевицькі головачі закидають ЗДА й іншим західнім країнам тенденції холодної війни тільки тому, що Захід не хоче підписатись під совєтськими концепціями щодо Німеччини, Берліну, „генерального й тотального роззброєння" і співіснування з монопольним правом комуністів на розхрістану міжнародну пропаґанду.

Так чи інакше міжнародна атмосфера за три тижні перед зустріччю з Хрущовим на кращає, а погіршується. Знаменним доказом цього є комунікат, що президент Айзенгавер плянує відвідини у Португалії на 23-го травня ц. р., іншими словами, що конференція „на вершинах" триватиме не довше, як тиждень. Знаючи большевиків, які простягають до безконечности кожну міжнародну нараду, Айзенгавер не хоче дати втягнути себе в таку процедуру. Колись Дж. Ф. Доллес рекомендував безконечну терпеливість у переговорах з большевиками. Але не кожний хоче і може бути жертвою їхньої тактики. Тому Айзенгавер ставить Хрущова перед дилемою: якщо він, Хрущов, дійсно хоче довести в Парижі до успіху в будьякій справі, то мусить відступити від свого непорушного становища, відмовитись від балакунства і піти на компроміс, — коли ж він має в пляні використати конференцію „на вершинах" тільки як пропаґандивну трибуну, то Президент З'єдинених Держав не буде йому в цьому ділі помагати.

Америка не хоче ні гарячої, ні холодної війни. Але американський нарід втрачає терпеливість і щораз твезіше дивиться на совєтську імперію, яка дійшовши до нинішнього стану своєї потуги також завдяки помилкам американської політики, стала загрозою для Америки і всього вільного світу. Ось чому такий величезний успіх має книжка сенатора Беррі Ґолдвотера „Сумління консерватиста", в якій він радить зірвати дипломатичні взаємини з СССР і запевняє, що до цього колись мусить дійти. У цьому немає сумніву. І чим скорше це станеться, тим корисніше буде для Америки та всього людства.

Для закріплення демократії

21-го квітня американський Конґрес довершив історичного діла, прийнявши новий закон про охорону громадянських прав, який урядово називається: „Закон 1960-го року про введення в життя конституційних прав та для інших цілей".

Новий закон в дійсності є доповненням Кодексу ЗДА і складається з 6-ох розділів: Перший розділ говорить про кари за спротив у виконуванні судових наказів, і встановлює за спротив судовим рішенням, за допомогу в спротиві і за перешкоди при здійснюванні судових наказів кару до одного року в'язниці, грошову кару в сумі до $1,000 або обидві кари разом. Другий розділ визначає кари за ушкодження чужої власности через підпал, підкладення вибухової речовини або іншим способом — тим особам, які після поповнення злочину втекли до іншого стейту або за кордон, щоб не бути караними на місці злочину. За ці провини карається 5-ма роками в'язниці, грошовою карою в сумі до $5,000 або — обидвома карами разом.

Третій розділ наказує членам виборчих комісій зберігати виборчі архіви впродовж 22-ох місяців після закінчення всіх правиборів і виборів. Особи, винні у нищенні виборчих документів, можуть бути карані ув'язненням до одного року, грошовою карою в сумі до $1,000 або обидвома карами разом.

Четвертий розділ поширює права членів Комісії Громадянських Прав і уповноважує їх відбирати присягу від свідків або приймати заяви замість присяги.

В п'ятому розділі вирішується справу шкільництва для дітей членів збройних сил ЗДА в тих місцевостях, в яких, внаслідок приписаного законом об'єднання дітей білих і кольорових батьків, закрито публічні школи. Новий закон дозволяє відкривати публічні школи для дітей військовиків у таких випадках, а вирішувати цю справу має член Комісії Громадянських Прав, коли ствердить, що жадна місцева агенція не зможе забезпечити навчання дітям членів збройних сил ЗДА.

Найважливіший є шостий розділ, і за нього в Сенаті йшла довга і завзята боротьба. Згідно з цим розділом федеральні судді дістають право покликувати арбітрів у випадку відмови тому чи іншому неґрові права на реєстрацію і участь у виборах. Ці арбітри діятимуть тільки в тих виборчих округах, в яких департамент справедливости дістане вимогу федерального суду зареєструвати принаймні одного неґра, який зголосив протест проти порушення його виборчих прав. З цього виходить, що в першу чергу самі неґри мусять домагатися своїх виборчих прав і вносити протести проти невміщення їх на виборчих списках.

Генеральний прокуратор Вільям П. Роджерс заповів, що з найбільшою суворістю переводитиме в життя постанови нового закону з 1960-го року, який є, без сумніву, дальшим поважним кроком до того, щоб всі американські громадяни могли без перешкод користати з конституційних прав, головним чином, щоб могли без перешкоди збоку інших громадян виконувати свої виборчі обов'язки та голосувати згідно зі своєю волею.

Наша нетерпимість

Поважна частина телефонічних розмов і листів, одержуваних кожного дня редакцією, починається або закінчується фразою: „Навіщо таке друкувати?" Мова, очевидно, про надрукований матеріял, який читач заперечує тому, що цей матеріял йому не подобається, він його не розуміє або з ним не погоджується. Чимало наших читачів засадничо відмовляють іншому того самого права, що його обстоюють для себе: свободи слова і думки.

Це дуже нездорове явище, і воно в більшій чи меншій мірі неґативно відбивається на нашому розвитку, в нашому громадському житті. Це явище тим дивніше й сумніше, що живемо ми в системі, яка право людини не погоджуватись визнає й шанує, як один із основних і найбільших її привілеїв. Мудрі і вироблені люди завжди можуть узгіднити навіть найбільш суперечні думки й погляди, а суперечність сама по собі між такими людьми не тільки не є нещастям, але, навпаки, вона змушує людей до постійної перевірки і розвитку своїх поглядів, до шукання правди, яка найчастіше виникає з таких суперечностей, бо переходить їхній перехресний вогонь і в ньому кріпшає.

Пошана і респект до інакомислячих, принципове признання їм того самого права, включно з правом помилятися, якого вимагаємо для себе, взаємна терпимість — це великі й шляхетні прикмети, що їх варто собі засвоїти і ними користуватись.

I. Світ

КОРЕЙСЬКА КРИЗА

Корея справді виглядає як „країна раннішнього спокою", коли розглядати її під час короткої подорожі. Вона залишає таке враження, і годі було позбутися його навіть після глибшого ознайомлення.

В кінці 1922 року, напередодні окупації Зеленої України, довелося нам, мандруючи з Владивостоку до Манджурії, провести в Кореї лише кілька днів, бо візита була скорочена відвідинами японських жандармів, які вперто запевняли автора цих рядків, що „немає нічого цікавого в цій країні".

Так записано в щоденнику з тих часів. Тож спакували ми свої речі, віддали „на добраніч" сусідам по готелю і виїхали на двірець міста Генран (тепер Вунсан), звідки мандрівка привела до Сеулу, а потім до Антунґу та Мукдену. Похмура країна, голі гори, бистрі річки, розкидані по схилах горбів рижові поля, одноманітні села з брунатними або чорними хатками, не обгороджені господарства і в білих одягах мешканці. Чоловіки мали на головах чорні капелюхи з міцної переплетеної рогожі, з циліндричним прозорим вершком, неначе для продуву, а в зубах довгі люльки, напхані тютюном. Японська адміністрація докладала тоді всіх зусиль, щоб позбавити волі, щоб зденаціоналізувати корейців.

У Сеулі склав я кілька візит, зокрема до редакції найбільшого часопису, відбув кілька цікавих розмов і мав нагоду спостерігати вияви антагонізму між японцями і корейцями.

Пізніше знайомство з корейським населенням у Манджурії, де корейців були коло мільйона, головно сіячів рижу, та приватне знайомство з родиною, де господинею була жінка — знаного корейського роду, сирота, вихована нашим селянином - пасічником біля кордонів Приморщини, дало можливість зрозуміти настрої та психологію цього народу, землі якого на протязі історії зазнали чимало інвазій і не раз були причиною воєнних зударів сусідів.

Те саме й сьогодні — Корея є болючою раною, розірваною після кінця другої світової війни на дві зони окупації: південну — альянтську і північну — совєтську. Перша має територію 36,152 кв. милі з населенням понад 20 мільйонів, а друга — 49,000 кв. миль з населенням коло 9 мільйонів.

Корейська війна, що виникла внаслідок комуністичної аґресії 25-го червня 1950 року, привела до великих втрат в людях та матеріялах. Після майже двох років воєнних дій, з допомогою американської армії та союзних сил, лінії фронту устабілізовано, червоні втратили кількасот квадратних миль простору, і країна залишилася розділеною, так само, як Німеччина в Европі.

Нині політична ситуація в країні нестійка, бо 85-річний президент Сингман Рі, еміґрант з часів окупації Кореї японцями в 1904 році, як голова Ліберальної партії, поступово зосередив був у своїх руках всю політичну і адміністративну владу, завів в конституції ряд змін і розглядав себе як єдиноможливого правителя.

Опозиція зосереджувалася в Демократичній партії на чолі з д-ром Чанґом, який зреігнував з уряду, обвинувачуючи його в тому, що під час виборів у березні ц. р. він допустився зловживань, внаслідок яких д-р Чанґ утратив своє становище, а на його місце прийшов ставленець президента Рі. Ці причини, а також брутальність поліції і хабарництво адміністрації переповнили чашу терпіння, зокрема студентської молоді.

В заворушеннях, що тривали майже тиждень у Сеулі і багатьох інших містах, загинуло понад 150 осіб, а кількасот було ранених. Ця криза напружила ситуацію в країні і змусила американський уряд вжити ряд заходів. Державний секретар Гертер виступив з осудженням внутрішньої політики уряду президента Рі і вислав корейському урядові дві ноти офіційного характеру. Між американським амбасадором П. МекКоногі та президентом Рі відбувся ряд приватних розмов.

В результаті всього цього президент Сингман Рі зрікся свого становища а обов'язки президента виконує тимчасово Гуґ Чунґ, міністер закордонних справ, заповівши, що в Південній Кореї мають бути переведені нові вибори, буде привернений первісний зміст конституції, уложеної за брітійським зразком, бо та конституція ґарантувала дійсну свободу для корейців і забезпечувала демократичний устрій в країні.

Урядовий офіціоз, „Корейська республіка" повідомляє, що прийде тимчасовий уряд, який переведе реформи в системі управління. (При цьому треба сказати, що зміни в конституції були введені у 1955 р. під тисненням самого президента). Цей часопис твердить, що Сингман Рі насправді не знав дійсного положення в країні і не був поінформований про настрої населення, яке назагал поважає старого президента.

Посол П. МекКоногі та інші американські військові й цивільні представники в Кореї переконали, мабуть, президента Рі, що поза студентськими протестами, особливої небезпеки для існуючого режиму немає, хоч червоне радіо з Північної Кореї день-у-день закликає народ до революції.

Тепер країна нібито приходить до спокою. Командувач південно - корейських військ ген. Сонг ЙоЧанґ проголосив скасування цензури. Парлямент 116 голосами проти 14 вимагає відкликання воєнного стану. Врешті парлямент доручив Сингманові Рі зректись, уневажнити вибори з 15-го березня і розписати нові вибори, що й зроблено.

В економічній та культурній ділянках Корея в останніх роках зробила великий поступ. Але корейський народ ще потребує доброго політичного виховання. В країні, яка не має певних демократичних традицій, завжди є небезпека централізації влади в руках одної або кількох осіб, відірваних від життя та настроїв населення.

НА ТЕМИ ДНЯ

БОЛЮЧА І НЕВІДХИЛЬНА СПРАВА

На з'їзді Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО" 6 - 7 грудня 1958 року в Ню Йорку, обговорюючи невідрадне становище сучасного українського письменника на скитальщині, його розпорошеність, ізольованість від культурно - літературних осередків, його осамітнення серед чужинецьких умов життя і т. д., звернула я також увагу на одну з найдошкульніших його болячок, — брак фахового літературно - мистецького журналу, як офіційного органу думки і творчости письменників на еміґрації.

Потребу, а то й необхідність, такого солідного розміром і змістом літературно - професійного журналу, квартальника, місячника, чи навіть неперіодичного збірника, — не доводиться ставити під дискусію. Усі літературні, письменницькі об'єднання, клюби, ідеологічних чи стилевих напрямків, завжди намагаються мати власний журнал — трибуну для вислову своїх ідей, стремлінь, напрямних.

Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО", себто усі ми, його члени, давно відчуваємо потребу свого незалежного письменницького журналу, як необхідної трибуни для нормальної літературної діяльности, живого творчого співжиття, для виміни думок, проблем тощо. Низка всіляких зошитових, групових, партійних журналів, що появляються врядигоди, у доволі химерних відстанях часу, з не менш химерно - припадковим змістом, ніяк не може відповідати вимогам письменника, як і солідного нашого читача, та навіть частково не годна виповнити тієї прогалини, яка відчувається в бракові незалежного, на високому теоретичному і мистецькому рівні, великого літературного журналу.

На останній вужчій нараді членів ОУП „СЛОВО" 26-го грудня м. р. справу журналу дискутовано знов. Більшість учасників висловилася за такий журнал, чи бодай неперіодичний збірник, як за невідхильну конечність, яку треба реалізувати в найкоротшому часі. І ось минає вже 4-тий місяць після тієї наради, а про справу збірника чи журналу нічого не чути. Чи спроможемось ми бодай на неперіодичний збірник? Правда, з певністю можна сказати, що на перешкоді реалізації цих наших побажань стоять матеріяльні можливості, якими письменницьке братство найменше розпоряджає. Та це ніяк не може перекреслити нашого замислу, спаралізувати справи. Мусимо, насамперед, самі про це подбати колективно, зробити перший жертвенний крок, — ми, письменники. Хочу вірити також, що допоможе нам в цьому важливому заповзятті й наше читаюче громадянство, яке найкраще повинно зрозуміти вагу українського вільного мистецького слова й підтримає нас.

Галина Журба

Збільшується імпорт закордонних авт

Вашингтон. — Юнайтед Прес Інтернешенел дістало з департаменту торгівлі статистику імпортованих авт, з якої виходить, що в лютому цього року значно збільшилося число імпортованих авт в порівнянні з січнем ц. р. І так в лютому імпортовано 64,329 авт вартости 71,327,077 долярів, а в січні — 47,572 авта вартости 52,477,342 дол. Для порівняння треба навести, що в лютому 1959 року привезено авт вартости 52,695,441 дол. По раз перший в більшому числі привезли були до ЗДА авт з закордону в 1954 році, але тоді цілорічний імпрот виносив 34,554 авта вартости 44,896,291.

Ірина Книш

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

(До сторіччя з дня народин)

(2)

Закінчуючи свої „Записки учительки" 1884 роком, Уляна Кравченко бачить перед собою новий шлях і питає: „Чи цей новий шлях правдивий? Чи варто йти по тернях? Та відкинувши всі сумніви, впевнено відповідає: „Терпінням був ти мені, погасаючий роче, але з терпіння родиться нове життя — розкриваються правди золоті і шляхи нові . . ."

Інакшої відповіді не могла дати поклонниця Івана Франка, який став не тільки її вчителем і дорадником, але й близьким опікуном і другом.

Почалося це тоді, коли редактор журналу „Зоря", проф. Партицький, передав своєму молодому співробітникові, Ів. Франкові, надіслані йому від його колишньої учениці в семінарії прозові твори і автобіографічну повість „Марта"; серед сторінок рукопису був забутий вірш „Згадай мене, милий". Виправлений вірш появився в „Зорі", а його авторка одержала від Франка листа з заохотою до дальшої творчости.

Був це перший лист Івана Франка до початкуючої письменниці, що, як після довгих років призналa Уляна Кравченко, „вирішив її долю". Потім приходили дальші з порадами й вказівками, що виховували мистецький смак і розвивали ліричний хист молодої авторки. Ще більший вплив мало на неї особисте знайомство:

„. . . Від хвилини, коли Іван Франко 14-го грудня 1883 р. приїхав до мене до Вібрки, щоб вкінці особисто познайомитись зо мною, — зміст його листів змінюється, і, як пише він сам, „ударяє в інші ніжні струни". Листи ті, як особисті документи людини, багато виявляють про автора, та вони призначені для одної тільки особи". (Щирий друг і вчитель, в збірнику „Іван Франко у спогадах учасників", Львів, 1956).

Цей виразний натяк на зміну тону листування свідчить, що Уляна Кравченко мала вийняткове щастя знайти дорогу до серця свого найбільшого сучасника, твори якого давно вже в душі молоденької учениці здобули йому ореол революціонера, борця за правду, уосіблення найвищих ідеалів. Про силу тих обопільних почуттів могли б розказати листи, але Уляна Кравченко не всі їх зберегла, а ті, що не пропали, не всі ще опубліковані. В „Записках учительки" багато місця відведено охочим до женихання, причарованим „блиском її очей з довгими віями, ніжним обличчям, буйним волоссям і дискретною елеґантністю одягу" — вчителям, „Вертерам" і „Демонам". Тому й зрозуміле її легковажне й насмішливе ставлення до всіх женихів, тим і оправдана втеча молодої дівчини від довкільного життя у світ книжок — бо всі ті книжки постачав ніхто інший як Іван Франко.

Завдяки впливам Франка Уляна Кравченко в найближчому році стала вчителькою в Дівочому Інституті Сестер Василіянок у Львові. Йому завдячує вона появу в 1885 р. першої збірки віршів „Пріма вера". Через Франка ввійшла вона в знайомство з Наталією Кобринською, Олесею Бажанською, Софією Окуневською і ін. та, взявши участь у „Першому вінку" 1887 р., виступила як найвизначніша поетка українського жіночого руху, вперше під іменем Уляни Кравченко.

Зате й прийшлося їй „стати жертвою перших змагань наших феміністок". Друкувалося проти неї статті в часописах за те, що приходила до театру без опіки старшої дами або до бібліотек, де працювали самі мужчини . . . Вслід за тим наступило звільнення з посади в львівському інституті. Для прожитку мусіла поетка вчити приватно на селі в Львівщині, а згодом вернулася до сільської школи в Долішнім Лужку в Дрогобиччині до 1888 р. Опісля, вийшовши заміж за вчителя Німентовського, вчителювала з невеликими перервами аж до 1920 року в Сільці б. Дрогобича.

Невдатне подружжя не зірвало дружби з великим учителем. Іван Франко видав у 1891 році в „Літературно - науковій бібліотеці" другу збірку Уляни Кравченко п. з. „На новий шлях". З того часу друкувала вона чимало в різних журналах, часописах, збірках (Зоря, Літературно - Науковий Вістник, Дзвінок, Руслан, Життя і Слово).

Щойно залишивши учительську працю в 1920 році та проживаючи в заміжньої доньки в Перемишлі, Уляна Кравченко зайнялася окремими виданнями своїх творів. Почали виходити її збірки для молоді: „Проліски"; „В дорогу"; „Лебедина пісня"; „Шелести нам, барвіночку", а також появилось окремим виданням оповідання „Голос серця". Згодом перевидаються перші збірки „Пріма вера" і „На новий шлях", виходить збірка „В житті є щось", „Замість автобіографії", нариси „Спогади вчительки", поезії в прозі „Мої цвіти". Твори Уляни Кравченко були повсякчасно окрасою журналу „Жіноча Доля". Під час війни поетка не покинула України і, проживши 87 років, померла в Перемишлі в 1947 році.

Доволі багата літературна спадщина Уляни Кравченко мало відома серед загалу читачів. А втім не було такої події в нашому національному житті, що на неї не відізвалася б творчість Уляни Кравченко. Ідучи назустріч новим ідеям, що мали принести її народові духове відродження — вона залишилася собою: „Такою хочу бути, якою душа моя". В своїй творчості і в житті вона вірить у „волю наймудрішого Єства", що дає „сили серцю до життя по правді, до жертви в ділах". З тією глибокою релігійністю іде впарі гаряча любов до України:

Україно! Єдина ти на світі.
Яка ти мені мила і свята . . .
Моя ти Нене, я ж твоя дитина,
Що суть душі завдячує тобі!

І в більшості її творів прозових і поетичних проявляється ця особлива риса Уляни Кравченко — її релігійний патріотизм, в мужньому й бадьорому звучанні її строф, надиханих величчю моральної сили.

Досі не маємо ні повного видання творів Уляни Кравченко, ні біографії, ні критичного розгляду цілої творчости, та й ледве чи діждемося їх у соті роковини народження цієї визначної поетки, одної з перших в Україні. Забагато в її творах любови до України й віри в Бога, а замало слідів матеріялістичного соціялізму, щоб їх видали сучасні видавництва в УССР. Адже в „Історії української літератури" (УАН, Київ, 1955) нема й сліду Уляни Кравченко. Зате, без сумніву, всі українські жіночі організації святковими концертами й урочистими зборами віддатуть поклін своїй піонерці, а можливо й видадуть хоч вибрані твори найкращої поетки українського жіночого руху.

Зійшовши на ниві української літератури як перша весняна квітка „Пріма вера", що віщує пробудження природи зі сну, Уляна Кравченко ступила на новий, визвольний шлях і на ньому завжди була благовісницею шляхетних поривань і боротьби за перемогу правди, за волю українського народу — з панівним кличем: „Віддай усе, усе за рідний люд!" Зате не зникне її ім'я з української національної культури і назавжди збереже їй свою вдячність українське жіноцтво.

(Кінець)

Ол. Бабій

ОЛЕНА ТЕЛІГА Й ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ

(5)

Духовий світ Олега Ольжича був такий близький, подібний до духового світу Олени Теліги, що в творах автора збірок „Рінь", „Вежі", „Підзамча" можна знайти ті самі теми, образи, навіть цілі строфи, які знаходимо у віршах Олени Теліги. Ось один з тих віршів Ольжича:

„Нащо слова? Ми діло несемо!
Ніщо мистецтво і мана теорій.
Бож нам дано знайти
життя само

в красі неповторимій і суворій.
Міцніша віра і давнікіший чин
За словоблудів і за тимпани.
Одвага, непохитність, чистота!
Милуйтеся! Беріть і будьте!"

Олег Ольжич, роздумуючи про долю українського народу, зрозумів, що народження нової державної нації — то не діло дня, року, але великий процес розвитку, росту. І тому у вірші „Незнайомому вояковi" він висловив таку глибоко відчуту правду:

„Держава не твориться
в будуччині,
держава будується нині".

Ту державу будують будівничі, візію яких знаходить читач в іншому вірші:

„Їх душі горіння і криця,
у нашому завжди гурті
братів, що в далеких
в'язницях,
і тих, що упали братів.

Ніколи нікому не стерти,
що сріблом ясної сурми
шкодуємо тільки, що вмерти
удруге не можемо ми.
Хто має уші, хай слуха,
Хто має серце, любі!
Встає цитадeля духа —
десятки літ боротьби.

Це люди на сталь перекуті
в огні,
це люди, як брили каміння.
О, націє, що над добро і зло,
над долю і ласку і кару
поставила тих, що їх
сотні лягло
у дні незабутні Базару."

У деяких творах Олег Ольжич виявив себе справжнім історіософом, що розуміє істотну суть історичних подій. Історіософічний елемент криє в собі й поема цього звеличника героїв про Зимовий похід армії Українськаї Народної Республіки в запілля ворога 1919 року:

„Ці кілометри щедрі без кінця,
що їх доперва за літа полічать,
Дзвінкі шляхи і постріли. Імла
і вітер, що опалює обличчя.
І кров ясна і свіжа на снігу,
шабель тонких
загашувана спрага,
Ти давнім барсом значиш
крізь пургу
примхливий слід —
одвага і звитяга.
Позаду серпень.
І чека звіздаль,
не місце страти —
тріюмфальна брама.
Тепер вже піде
у весняну даль
на все твій шлях
неугнуто і прямо".

Син співця „відродження країни" і його краси, ставав помалу співцем того покоління, що намагалось завершити те відродження і на полях бою надати йому напрям — збудування храму волі українського народу — держави.

Поета - революціонера щораз більше манив і полонив світ українського підпілля, що в зміненій формі продовжувало збройну боротьбу української армії.

Тому то Олег Ольжич у вірші „Городок 1932" увіковічнив і прославив бойовиків Біласа і Данилишина, повішених за революційну діяльність у підпіллі.

Олег Ольжич — поет - мислитель, що вмів глибоко роздумувати над життям, долею людини, народу, розумів причини розвитку й упадку держав, і тому він вірив у конечність посвяти одиниці для спільноти-батьківщини, їх добра, вірив у необхідність боротьби, що є матірю всіх чеснот, які запевняють народам існування. З кожного вірша Олега Ольжича промовляє мужність без пози, афектації, деклямації і дешевої пропаґанди. Ідеалом цього постанника була відвага, непохитність, чистота, моральна досконалість, що надають життю людини вартости, гідности.

Три збірки віршів Олега Ольжича надзвичайно цінні джерела, в яких українська молодь знаходитиме невидимі скарби чеснот, мужности, завзяття, сили волі й вірности своїй вітчизні, саможертви для неї.

В одному вірші він заплів такі слова:

„І кожне діло
є благословенне,
земля широка,
мудрий в небі Бог,
і серце людське
мужнє і велике".

Вся поетична творчість Олега Ольжича — це творчість для сердець мужніх, великих, для душ, які вірять, що світом керує мудрий в небі Бог.

Однак, вірші його цінні не лише змістом, але й формою. Вихований на клясичній, неоклясичній і символістичній поезії, Олег Ольжич будував свої твори, як архітект будує дім, — пляново, свідомо, продумано. Твори цього мистця слова начебто нескладні, суворі, холодні, часом монотонні, але завжди насичені прихованим, опанованим, прибраним у форму, життям, завжди багаті на думки, рефлексії, ідеї. Образи, метафори, порівняння, у віршах збірок „Підзамча", „Вежі", „Рінь" свіжі, оригінальні, вжиті ощадно, доцільно, зумовлені й подиктовані найглибшою суттю, ідейною спрямованістю.

У хуртовині другої світової війни погасли два світильники духа українського народу, — погасло життя Олени Теліги й Олега Ольжича. Але ніякі бурі й хуртовини не всилі погасити того вогню любови до вітчизни, прагнення волі, геройських діл, які запалили й запалюватимуть вічно твори тієї поетки й того поета, співців і виразників змагань України.

(Кінець)

РОЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ В МИНУЛОМУ І СУЧАСНА ДІЙСНІСТЬ

(Спомини з нагоди 10-річчя Т-ва Правників у ЗДА)

12. березня ц. р., Товариство Українських Правників у ЗДА відзначило 10-тиріччя свого існування і діяльности Товариською Зустрічою - вечерею в Народному Домі в Ню Йорку, в якій взяло участь 80 правників і їх дружин.

Зустріч відкрив голова Т-ва д-р Богдан Дзерович. Д-р Дзерович зложив щирий привіт президентові в екзилі др-ві Степанові Витвицькому і подякував йому за участь в Товариській Зустрічі Правників. Дальше привітав д-ра Лева Ганкевича, як першого а тепер почесного голову Т-ва та заслуженого сеньйора правників. Д-р Дзерович вітав всіх товаришів правників і гостей, та підкреслив значення товариської Зустрічі.

Після світлої минувшини за австрійських часів, прийшли важкі і трагічні моменти для українських правників за польської окупації.

Гегенна правників зачалася від початку другої світової війни. Большевицькі горди прийшли з випрацьованим пляном знищити в першу чергу тих, які стояли на сторожі права і справедливости та в обороні свободи українського народу. Українські правники і інтелігенція боролися за національні права, і тяжко потерпіли та були жорстоко переслідувані в тюрмах, концтаборах; на Сибірі або фізично зломані, передчасно гинули.

Під час еміграції правники знайшлися в перших роках своєї скитальщини у важкій ситуації. Але і при тих тяжких життєвих обставинах вони не заломилися, видержали завдяки моральній силі духа і незломному гартові волі. Інші, старші товариші передчасно відійшли у вічний спокій.

Залишені самі собі, правники пробивалися крізь життя тяжке і з трудом пробивалися! І ці саме правники заснували Товариство Українських Правників в ЗДА. Це Товариство об'єднує самий актив, який займає провідні позиції і веде працю у всіх ділянках політичного і громадського життя.

Далі доповідач згадував визначних правників - громадян — д-ра Ст. Витвицького, д-ра Лева Ганкевича, д-ра Костя Паньківського та д-ра Семена Демидчука, піонера українського руху у ЗДА. Далі д-р Дзерович згадував працю українських правників в різних організаціях і товариствах, які дуже часто очолюють правники.

Другим доповідачем був д-р Лев Ганкевич, який сказав: „Тішуся, що я є знову між вами правниками. Моя радість оперта на зові професійної крови, на членстві у Львівській Адвокатській Палаті, і на тім, що я є членом старшої ґенерації адвокатів."

Зов професійної крови набувається довшим побутом і працею в даній професії. Це є як національне почуття, що єднає людей і творить одну сильну цілість. Цей професійний зов мали наші старші адвокати в краю, і в тім почуттю витримали до кінця свого життя.

Д-р Л. Ганкевич, як член старшої ґенерації адвокатів, говорив про ролю, професійну і громадську діяльність давних адвокатів, які з покликання йшли до адвокатури. Він із признанням згадав історичну вартість журналу „Правничий Вістник", який видавало Тов. Правників. Поміщено там статті визначних авторів, головно цінна є статистика втрат правників за час нашої визвольної боротьби і скитальщини. Втрати ті виносять 236 правників, з-поміж них трагічно згинули 146 осіб, в тім замордували або розстріляли большевики 117, польські і словацькі партизани 9, німці і інші 11-х, згинуло під час боїв в УПА, Дивізії 8 та один згинув від самогубства. Вмерло 90 правників, разом 236.

Свою промову закінчив д-р Ганкевич побажанням, щоб ми слідуючий Ювілей відбули в нашій, незалежній самостійній Українській Державі.

З черги промовляв д-р Михайло Шахнович. Він доповнив попередні доповіді новими спостереженнями і висновками та начеркнув ролю і завдання правників в майбутньому.

Наше завдання — передати нашим наслідникам і українському громадянству ці надбання правників на вічну пам'ять. Дальшим завданням правників є продовжувати нашу славну професійну традицію і громадську працю, оперту на засадах взаємної помочі, солідарности і карности.

Мец. М. Шахнович зложив президентові в екзилі д-рові Ст. Витвицькому, з нагоди його Роковин Уродин привіт і найщиріші побажання та подав нарис його діяльности і національно - державницької служби, яку виконує з посвятою понад 50 років.

Президент д-р Ст. Витвицький подякував за виявлену йому пошану і побажання та привітав присутніх від Державного Центру.

Він вказав на провідну ролю, яку в останніх десятиліттях перед другою світовою війною відограв правничий стан, особливо адвокатура. Адвокатські канцелярії в Західній Україні були централями в поодиноких повітах організованого народного життя.

Президент помянув провідних представників української адвокатури по цей і по той бік передвоєнних кордонів.

Д-р Я. Зозуля привітав Т-во від Українського Технічно-Господ. Інституту в ЗДА та говорив про значення УТІ для тутешньої української молоді, особливо для правників, яких на протязі п'ятьох років УТІ вишколив як укінчених правників.

Д-р Семен Демидчук підчеркнув ролю —правників у відродженні громадської думки і національної свідомости серед першої укр. - еміграції в ЗДА.

Д-р І. Новосівський вітав Товариство від буковинців і говорив про правників в Буковині.

Товариську Зустріч закінчив д-р К. Паньківський, що своїми споминами з минулих років на еміграції, вніс веселий настрій під час вечері, яку обильно і смачно приготовили пані: О. Дзерович, М. Голюка, М. Карпевич, У. Козак, Н. Налисник і Ір. Падох, за що приявні гості сердечно їм подякували.

На тім закінчено так вміло і -мило улаштовану Товариську Зустріч Українських Правників.

Д-р М. Шахнович

Українська імпреза для американців у Вінона, Мінн.

3 квітня вітало американське населення Середнього Заходу міста Вінона гостей українців, які приїхали двома автобусами з Міннеаполісу. Танцювальний гурток „Черемош" і хористи укр. кат. церкви св. Константина. Хор прибув на запрошення єпископа (латинського) з парохом о. Лєськовим, щоб відспівати Службу Божу та познайомити чужинців з нашим обрядом.

Вщерть заповнена катедра, понад 500 осіб прослухали глибоку змістом проповідь о. Леськова, в якій змалював він долю Укр. Гр. Кат. Церкви та народу на Україні. Лунав урочисто спів хору, під дириґентурою проф. Ставничого. Ще один більше чужий храм був свідком молитви-благання про кращу долю поневоленого українського народу. Приємно було почути похвали і захоплення нашою церковною піснею, що підчеркнув і сам єпископ, кажучи, що українці перевищують латинський обряд чаром пісні і красою та величністю обряду.

Вечором цього ж дня гурток „Черемош", що приїхав на запрошення місцевого студентського клюбу, дав „Вечір української хореографії, знайомлюючи чужинців (750 осіб з нашою піснею і танком. Виконано під рясні оплески танки: „Верховина", „Аркан", „Гуцульська коломийка", „Гопак", сольо-танок, „Чармилодиця" „Запорожець", „Подільський козачок", „Гумористичний гопак" та „Коломийку".

Вплетені між танками були сольоспіви — панни К. Павлишин, яка обдарована чудовим голосом, та дівочий квартет під дир. інж. Є. Карпяка, милозвучно співав народні пісні. Панночки: Л. Мінкович К. Павлишин, П. Гринишин і М. Березюк.

До танків приґравала „власна" оркестра, зложена з ентузіястів музики — це пани: Є. Карпяк, Б. Гуцал, К. Сольчаник, Я. Давидович і М. Крамарчук. — Акомпаніямент був у руках п-і О. Карпяк.

Про українські народні танки інформував і вів цілий вечір в ролі конференсьє вдало і дотепно п. В. Анастазієвський. Слід згадати, що гурток „Черемош" дав вже ряд танкових імпрез серед своєї й американської публіки і здобув собі добре ім'я. Керівник „Черемошу" — це людина, яка дорожить українським національним танком і своє знання защеплює молоді. Це пан П. Королевич, йому належиться признання разом з членами гуртка за їхню щиру, безкорисну працю, що гордо продовжують нести наш танок і пісню, здобуваючи для нас прихильників серед чужинців. Ними є молоді панночки: (студентки) У. Крамарчук, І. і К. Іваськевичі, М. Карпяк, У. Тисовська, О. Михайльонка, М. Кухарська і О. Коляса. Пани: інж. В. Мінкович, Муха, (батько і син) Вовчак, Вунік, Павлишин, Давидович, (молоденькі хлопці) — Дудинський, Мандибур, Муха, Вдовичин.

Радіємо їхніми успіхами і маємо надію, що внедовзі побачить їх ширша наша громада, бо гурток „Черемош" дістав запрошення стати на місце „Орлика" з капелею Бандуристів і взяти участь в турне по ЗДА і Південній Америці. Бажаємо якнайкращих успіхів! Щасти, Боже!

К. Г-л

● **Генеральний секретар Об'єднаних Націй** Даґ Гаммершилд відвідав французького президента Шарля де Ґоля в готелі під час перебування де Ґоля в Ню Йорку. З їхньої півгодинної розмови не проголошено ніякого офіційного комунікату. Здогадуються, що мова була передусім про політику Франції в Альжирі.

● **В Індонезії** уряд закрив газету „Републіка", що її видавали китайські комуністи. Вони критикували політику індонезійського уряду супроти китайської меншини в Індонезії, якою керують аґенти комуністичного Китаю.

Піяністка Люба Жук виступає із своїм концертом у Ню Йорку

Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку влаштовує в п'ятницю, дня 29-го квітня ц. р., о год. 8-ій вечора у своїй великій долішній залі концерт відомої української піяністки Люби Жук.

Живе Люба Жук постійно в Монтреалі і востаннє дня 10. квітня ц. р., після концертів в Монтреалі і в Оттаві заходом Літературно -Мистецького Клюбу відбувся її концерт теж у Торонті, який пройшов із повним успіхом і приніс талановитій піяністці багато признання від слухачів і рецензентів.

Люба Жук

Люба Жук закінчила студії на музичному факультеті університету МекҐілл і в Провінційній Консерваторії, де вона мала повну стипендію і студіювала в мистецькій клясі під керівництвом відомої української піяністки Любки Колесси. В кінцевому конкурсі цієї консерваторії Люба Жук дістала нагороду з високим відзначенням. В тому самому році вона дістала стипендію Вілліса (Вілліс Піяно Сколяршип) на участь у літній школі „Оттер Лейк Мюзік Сентер".

В 1957 р. Люба Жук була в Европі, де студіювала на славній Міжнародній Літній Академії при Моцартеум в Зальцбурґу, а останні два літа вона провела на Заході Канади, де була учасницею знаної Школи Мистецтва в Банф і де одержала дві стипендії: одну на рік 1959, а другу на рік 1960.

Від кількох років Люба Жук працює як викладач на музичному факультеті університету МекҐілл.

Люба Жук розвинула на терені Монтреалу живу музичну діяльність як соліст, акомпаніятор і педагог. Вона виступає часто на концертах і на льокальних радіостанціях та на Сі-Бі-Сі і здобула собі загальне признання й симпатію. В минулому академічному році Люба Жук влаштувала в залі університету МекҐілл концерт своїх учнів, програму якого заповнили твори українських сучасних композиторів. Цю програму виконували учні різних національностей і вона викликала велике зацікавлення у слухачів. Також у своїх власних виступах Люба Жук виконує завжди українські твори.

Перед кількома тижнями Люба Жук дістала запрошення від Монтреальської Шкільної Комісії дати ряд концертів для Монтреалу. В найближчому часі вона виступить зі своїм концертом ще в Нюарку.

УСК ПЕРЕМІГ КОЛЬТІНҐ 7 : 3

Ню Йорк. — Перемогою в середу вечером 27-го квітня над німецьким футбольним Клюбом Кольтінґ 7:3 УСК Ню Йорк зробив ще один крок у напрямі авансу до вищої кляси. УСК-ові остали ще тільки одні мистецькі змагання з Литовським СК, в яких перемога УСК-у або нерішена запевнять йому чемпіонат Ліґи і перехід до групи „Великої Десятки". Змагання з литовцями відбудуться в цю суботу по полудні на грищі УСК-у.

● **Конференцію присвячену** найновішій історії української зовнішньої політики, влаштовує в суботу дня 7 травня ц.р. ген. секретаріят закордонних справ УГВР і Дослідно-видавниче Товариство „Пролог". У програмі конференції, що її відкриє Микола Лебедь, передбачені доповіді проф. Романа Смаль-Стоцького, Миколи Лебедя, ппол. Юрія Лопатинського, д-ра Любомира Ортинського, Лева Шанковського, мґра Анатоля Камінського і заключне слово д-ра Мирослава Прокопа. Відбудеться конференція у приміщенні Українського Інституту Америки і почнеться вона о год. 9:30 ранку.

● **Виставку образів Сергія** Пастухова влаштовує відома американська Галерія Панорас при 62 Вест 56-та вул. в Ню Йорку. Відкриття виставки відбудеться в понеділок дня 30 травня ц.р. о год. 5-ій по полудні і триватиме вона до 11 червня ц.р. Відвідувати виставку можна кожного дня від понеділка до суботи в год. 11:30 до 6:30 по полудні.

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Доповідь Всеволода Голубничого „Огляд політичного, економічного і культурного становища на Україні в роках 1957—59".

На засіданні Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом 20 лютого 1960 року В. Голубничий подав огляд становища на Україні в 1957-59 р. р. за матеріялами київської преси.

На думку доповідача, розвиток воєнної техніки в СССР і в західніх країнах, що дійшов до рівня можливости взаємного знищення, тепер змушує обидві сторони співіснувати і боротися лише такими засобами, як економічна конкуренція та ідеологічна пропаґанда. Події останніх років і тенденції на майбутнє є цим обумовлені.

Як відомо, досягнення техніки і зокрема воєнної техніки в СССР здобуто коштом величезних жертв, нестач і обмежень всередині країни. Режим тримався терором. Після досягнення мети: забезпечення від зовнішньої небезпеки, совєтська влада взялась за зміцнення режиму всередині. Виразником цієї тенденції став Хрущов, який запропонував ряд реформ, спрямованих на підвищення життьового стандарту людности.

Ситуація на Україні останніх років розвивалася в рямцях цих домінантних рис поточної історії СССР. В наслідок індустралізації, Україна перетворилася на високо індустріялізовану країну. На душу населення України тепер продукується більше чавуну, вугілля, пшениці і цукру, ніж в Америці, в Англії, Франції чи Німеччині. Але розподіл продуктів виробництва далеко відстає від рівня продукції, значну частину якої вивизять з України. Життьовий стандарт робітника на Україні і далі значно нижчий ніж робітника в Америці і Західній Европі.

Згідно з поточним семирічним пляном на 1959—65 рр. господарство України продовжує розвиватися досить високими, хоч і спадаючими темпами. Наголос поставлено на —хемічну, металюргійну, газово - нафтову та текстильну промисловість, в яких Україна досі відставала. Проте, структура української економіки і далі плянується явно однобічно, з нахилом до ще більшого перетворення її на сировинний додаток до переробленої промисловости Росії. Так, тепер УСРР продукує до 45% первинної сировини СССР — руд, вугілля, чорних металів, але її машинобудівельна промисловість становить лише 15—18% союзної. Такий стан продовжує поглиблюватися і в семирічці, протягом якої, наприклад, виробництво сталі на Україні має зрости на 45%, а виробництво металообробних верстатів лише на 25%. Крім того, в семирічці приділено Україні пропорційно значно менше ресурсів, ніж Росії. Україна витворює нині не менше як 20—22% продуктивного капіталу СССР, а одержує назад, у формі капіталовкладів, лише 14% капіталовкладів СССР. У наслідок такого стану, Україна щороку тратить не менше як 30% своїх нагромаджень.

Найголовніші реформи Хрущов запровадив у сільському господарстві, яке за Сталіна було наюбільш експлуатованою і найслабшою ділянкою совєтської економіки. Хрущов підвищив заготовельні ціни, скасував примусові поставки з присадибних ділянок і дозволив колгоспникам вільніше торгувати на базарах. Спочатку ці реформи дали позитивний ефект, зокрема на Україні протягом 1954—57 рр. продуктивність сільського господарства значно зросла і в містах з'явилось більше харчових продуктів. Однак, приріст постачання державі виявився недостатній і з 1958 р. запроваджено з б і л ь ш е н н я примусових заготівель.

Життєвий стандарт населення України тепер дещо підвищився порівняно до довоєнних років. Але й тепер є подекуди черги перед харчовими крамницями, спостерігається нестача промислових товарів. Преса повідомляє про нестачу взуття, текстильних виробів, палива, паперу до писання, окулярів, термометрів і т. п. Чорний ринок і спекуляція квітнуть і проти них недавно видано ряд суворих законів.

Очевидно народ не виявляє достатнього ентузіязму в зв'язку з реформами Хрущова. В березні 1959 року видано постанови посилити агітацію за збільшення продуктивности праці. Кількість агітаторів збільшено до 1 мільйона осіб. Їх завдання, крім агітації за збільшення зусиль у праці, також поборення існуючої апатії до політики, критика „українського буржуазного націоналізму" та боротьба з „релігійними забобонами".

За спостереженнями доповідача, тепер на Україні офіційно виступають три речники: Комуністична Партія України, державна бюрократія та українська і н т е л іґенція. Компартія не виявляє власної політичної і н і ц і я т и в и, на її з'їздах і на пленумах ЦК останніми роками не обговорюються жадних політичних проблем, а лише господарсько - адміністративні, як сіяти кукурудзу та чим годувати свиней. Українська державна бюрократія виступає на форумах Держпляну, Верховної Ради, окремих міністерств. Її пропозиції й вимоги звичайно бувають вузькими, як от, в галузі територіяльного плянування. Найактивнішою силою, що до деякої міри виступає в оборону інтересів українського народу, є сьогодні українська інтеліґенція.

Характеризуючи національні відносини в СССР і на Україні, доповідач сказав, що національна політика режиму і далі в усьому сприяє російському імперіялізмові, як це видно на прикладі популяційної політики, мовної політики, в новому шкільному законі та в політиці розподілу бюджетних фондів на розвиток національних культур. На базі аналізи даних совєтської статистики, доповідач прийшов до висновку, що на Україні після війни зросла кількість росіян, очевидно прибули як адміністративні та фахові кадри, а кількість українців зменшилась внаслідок неповороту з воєнної евакуації, депортації до концтаборів та переселення. Русифікація України після прийняття нового шкільного закону зростає, тепер коло 30% дітей і молоді на Україні ходить до російських шкіл. В. Голубничий подав ряд даних про розподіл бюджетних фондів на культурні потреби на Україні і в Росії, які показали, що на Україні ці фонди значно менші. Від авторів українських книжок з історії чи культури вимагається тверджень про „благотворний вплив" усього російського на Україні. Кожний новий журнал починає з заяви про те, що він буде поборювати „український буржуазний націоналізм" та виховувати своїх читачів у дусі „палкої любови до великого російського народу".

Небезпека нового терору висить над українськими національними силами, а дані останніх років свідчать про ряд репресій збоку уряду, недотримання амнестії бувшим членам УПА і ОУН, засудження людей, що повернулися з концтаборів, тощо.

А. Б.

Совєти втискаються впливами в новопосталі муринські держави в Африці

Лондон. — Совєти переводять небезпечну інфільтрацію новопосталих муринських держав в Африці, створюючи нові запальні вогнища — стверджують англійці. Тому англійський уряд, у порозумінні з американським і французьким, буде наполягати на конференції „на вершинах" у Парижі, щоб перевести постанову про заборону висилки зброї до новопосталих держав, економічно й культурно ще не розвинених. У цій справі найбільш заінтересовані Англія, Франція, Бельгія і Портуґалія, які пов'язані економічними інтересами з своїми колишніми колоніями, що їх вони піднесли до стану, коли можна було признати їм самостійність. Англійські дипломати вказують на приклад Ґвінеї, куди Совєти вислали були 400 своїх „фахівців", які можуть цілком занархізувати ту країну. Англійські дипломати дораджують дійти з Хрущовим до порозуміння щодо такої поведінки супроти новопосталих держав в Африці, яка не посилювала б, а злагіднювала б загальну холодну війну. Англійці твердять, що послаблення холодної війни остаточно принесе користь західньому світові, бо підсовєтське населення, в СССР і в сателітних країнах, буде щораз рішучіше домагатися вищого життьового стандарту.

Подаровані Америкою харчі в чужих державах продають на чорному ринку

Вашинґтон. — Зв'язковий урядовець між Адміністрацією Міжнародної Співпраці і департаментом рільництва Роджер Стюарт зізнавав на закритій сесії підкомісії видатків в Палаті Репрезентантів, і частину з його зізнань тепер опубліковано, з яких виходить, що в численних державах продавали на чорному ринку ті харчі, які уряд ЗДА подарував для бідного населення. Він казав, що ця програма помагати харчами потребуючим державам є добра і з'єднала численних прихильників нам закордоном, але надужиття в цій ділянці треба поборювати, бо вони приносять шкоду не тільки ЗДА, але і урядам тих держав, де це дістеться. Стюарт назвав аж 18 держав, в яких були більші або менші надужиття при розподілюванні американських харчів. І так в Австрії ці харчі розділюють добродійні інституції, які мають їх забагато, розділюють їх особам, які деколи їх не потребують і побирають за високі кошти за доручення. В Альжирі немає кобродійних аґенцій, які могли б зайнятися доставою і розподілом харчів. У Бразилії задовго притримують харчі в портах, і вони псуються В інших країнах, як Ізраїль, Італія, Південна Корея, Філіппіни та інші, харчі з американської допомоги дістаються на чорний ринок, а деколи їх продають аж до інших країнах.

Короткі Вістки

● Президент Айзенгавер поїде в травні до Парижу на конференцію з цілим штабом співробітників, між якими будуть державний секретар Ґертер і секретар оборони Ґейтс, голова Комісії атомової енергії МекКон, амбасадори ЗДА до СССР, Англії і Парижу; дорадник в справах СССР Чарлз Е. Болен та численні підсекретарі й дорадники Президента.

● Американське командування в Німеччині висилає нову експедицію на пустиню в Лібії, щоб продовжувати досліди над тайною, що окутує загин американського бомбардувальника в Лібії у 1943 році, під час однієї воєнної місії. В минулому році знайдено майже непошкоджений літак на пустині, а в кілька місяців пізніше — віднайдено кістяки 5-х членів залоги. Зате нема сліду, що сталося ще з чотирма членами тодішньої залоги літака. З Західньої Німеччини вислано до Лібії два військові американські літаки.

● Над Ельбою (Лабою) недалеко Берліну відбулась церемонія „братання" між членом аберіканської патрулі, яка зайшла туди 25 квітня 1945 року і вперше зустріла там совєтську патрулю, та представником совєтської залоги в Східньому Берліні. З американського боку був Джозеф Полевскі з Шикаґо, а з совєтського полк. Юрій Басістов.

● Залізничий журнал повідомляє, що найшвидшим поїздом у ЗДА є залізниця Супер Чіф - Ель Капітан, яка курсує в Каліфорнії з матірної стації Санта Фе до Ґарден Ситі в Кензасі, роблячи впродовж 73 мінут 99.9 милі, це значить, що на годину робить 82.1 милі. Але у Франції є найшвидший у світі поїзд, який робить на годину 84.8 милі і курсує між Аррасом і Лонґено.

З партії де Ґоля викинули недавнього видатного де-ґоліста

П а р и ж. — З французької партії "Унія для нової Республіки", що її засновано з виразно окресленою ціллю підтримування політики президента де Ґоля, викинули у минулий вівторок Жака Сустеля, одного з засновників тієї організації та одного з найактивніших творців перевороту в квітні-травні 1958 року, внаслідку якого прийшов до влади Шарль де Ґоль. Жак Сустель крадькома продістався з Франції до Альжиру під час тамошнього бунту проти уряду Фелікса Ґаяра в 1958 р. й став політичним лідером бунтарів, що домагались повороту до влади де Ґоля. За те де Ґоль покликав його на становище міністра атомової енергії і Сагари. Але Сустель почав критикувати де Ґоля, коли той проголосив принцип самовизначення для Альжиру та заявив свою солідарність з альжирськими французами, колоніяльними екстремістами, що не хочуть допустити до будь-якої іншої р о з в'я з к и проблеми Альжиру, як тільки повна "інтеґрація". Викинення Жака Сустеля з партії де Ґоля означає повний розрив найскрайніших правих елементів із де Ґолем на тлі політики супроти Альжиру.

Гомфрі проти тих, які за гроші хочуть виграти вибори

Фермонт, Вест Вірджінія. — Сенатор - демократ Гюберт Г. Гимфрі, промовляючи в районі, де довший час є більше число безробітних, заявив, що він єдиний із демократичних кандидатів не є мільйонером. Він нікого не назвав по імені, але його слова відносилися до сенатора Ф. Кеннеді з Массачусетс. „Я не гадаю, щоб можна було купити вибори за гроші", — казав сен. Гомфрі, який твердив, що він єдиний між кандидатами, що зазнав нужди. Він говорив про те, що пригадує собі, як то він хлопцем чув „плач своєї матері, коли їх дім треба було продавати". Гомфрі об'їздив чисто протестантську частину стейту Вірджінії, в якій журналіст ствердив релігійне упередження. Численні виборці, без огляду на вік, заявляли: „Я є демократом, але не буду голосувати на католика" На збори, які скликав сен. Гомфрі, приходили люди в зношеній одежі, і промовець відкликався до їхнього вбогого вигляду, та заявляв, що „він не вродився, як дехто з його противників, із срібною ложкою в своїх устах". Гомфрі говорив на зборах, що в часописах писали, що у Вест Вірджінії „підтримують його тільки бідні, несвідомі та неписьменні". Гомфрі назвав це „снобізмом" та образою людей — жителів Вест Вірджінії. Пізніше Гомфрі заявив журналістам, що мав на думці журналіста Джозефа Алсопа, який писав про виборців у Вест Вірджінії.

ТАРЗАН, ч. 4445. Необереж на прогулянка.

Обставини зробили мавполюда відповідальним за те, щоб ескортував Бетті Кол до побережжя.

Це була важка мандрівка, але Тарзан не був сповнений співчуттям. Вона несла важкий пакунок... А вночі виконувала таборову працю.

Бетті обурювалася його дисциплінарною програмою і, на злість, вирішила зробити маленьку прогулянку... не знаючи, що злоцці очі спостерігали і чекали на неї в темряві.